

Кривий будиночок

Про книгу

Чарльз Гейворд прилітає до Єгипту, де знайомиться із Софією, внучкою мільйонера Арістіда Леонідаса. За два роки Чарльз приїздить до Софії з наміром попросити її руки. Однак у сім'ї Софії сталася трагедія - вбили її дідуся. Із часом з'ясовуються обставини смерті: замість інсуліну йому вкололи смертельну дозу ліків для очей. Будь-хто із членів родини міг поміняти місцями пляшки. Чарльз, будучи сином комісара поліції, береться за розслідування цієї справи...

Класика англійського детективу

Агата Крісті

КРИВИЙ
БУДИНОЧОК

КСД

Agatha Christie

Агата Крісті

КРИВИЙ
БУДИНОЧОК

РОМАН

ХАРКІВ
2024 **КСД**

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2024

ISBN 978-617-15-0660-2 (epub)

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Електронна версія зроблена за виданням:

Перекладено за виданням: Christie A. Crooked House : A Novel / Agatha Christie. — London : HarperCollins, 2017. — 256 p.

Переклад з англійської *Катерини Пітик*

Дизайнер обкладинки *Петро Вихорь*

Крісті А.

К82 Кривий будиночок : роман / Аґата Крісті ; пер. з англ. К. Пітик. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2024. — 288 с.

ISBN 978-617-15-0513-1

ISBN 978-0-00-819634-9 (англ.)

Чарльз Гейворд прилітає до Єгипту, де знайомиться із Софією, внучкою мільйонера Арістіда Леонідаса. За два роки Чарльз приїздить до Софії з наміром попросити її руки. Однак у сім'ї Софії сталася трагедія — вбили її дідуся. Із часом з'ясовуються обставини смерті: замість інсуліну йому вкололи смертельну дозу ліків для очей. Будь-хто із членів родини міг поміняти місцями пляшки. Чарльз, будучи сином комісара поліції, береться за розслідування цієї справи...

УДК 821.111

AGATHA CHRISTIE and the Agatha Christie Signature are registered trade marks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.

Crooked House © 1949 Agatha Christie Limited. All rights reserved

Translation entitled «Кривий будиночок» © 2024 Agatha Christie Limited. All rights reserved

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2024

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2024

Авторська передмова

Ця книжка належить до моїх улюблениць. Я готувалася до неї роками, обмірковувала її й пропрацьовувала, кажучи собі: «Одного дня, коли в мене буде море часу й бажання потішити себе, я почну її писати!» Маю зізнатися, що з авторським доробком завжди так: на п'ять книжок для роботи випадає лише одна для задоволення. «Кривий будиночок» стала справжнісіньким задоволенням. Іноді запитую себе, чи ж люди, які читають книжку, можуть визначити, складно чи легко було її писати. Як часто я чую: «Певно, вам так приємно було це писати!» І це про книжку, яка вперто відмовлялася ставати такою, як мені хотілося, — з незгідливими персонажами, надміру заплутаним сюжетом та неприродними діалогами — чи мені так здається. Але, можливо, автор — не найкращий суддя власного твору. Проте «Кривий будиночок» сподобався практично всім, тож я переконалася, що це справді один із моїх найкращих романів.

Навіть не знаю, як родина Леонідісів оселилася у мене в голові — вона з'явилася, ось і все. А тоді «зросла собі», наче Топсі¹.

Я відчуваю себе лишень її літописцем.

¹ Алюзія на маленьку дівчинку на ім'я Топсі, героїню роману «Хатина дядька Тома» Гаррієт Бічер-Стоу. (Тут і далі прим. пер.)

Розділ перший

Я познайомився з Софією Леонідіс у Єгипті наприкінці війни. Вона обіймала там доволі високу адміністративну посаду в одному з департаментів Міністерства закордонних справ. Спершу я запізнався з нею як із посадовою особою і дуже швидко оцінив її продуктивність, що допомогла Софії зробити кар'єру в такому молодому віці (їй було лише двадцять два).

Дуже приємна на вигляд, вона мала чистий розум і сухувате почуття гумору, яке я вважав чарівним. Ми стали друзями. З нею було надзвичайно просто й легко розмовляти, і ми з неабиякою радістю вечеряли разом і вряди-годи танцювали.

Усе це я знав і так, але тільки коли мене перевели на Схід перед самим завершенням війни в Європі, усвідомив іще дещо: я закоханий у Софію і хочу з нею одружитися.

Ми саме вечеряли в «Шепарді», коли я зробив це відкриття. Воно не стало для мене шоком і несподіванкою, радше визнанням давно відомого мені факту. Я поглянув на Софію новими очима, але побачив тільки те, що й завжди. Мені все в ній подобалося. Темне кучеряве волосся, що гордо здіймалося над лобом, яскраві сині очі, маленьке й бойове квадратне підборіддя та прямий ніс. Мені подобалися її елегантний, пошитий на замовлення костюм і білосніжна блузка. Свіжа англійськість Софії гулко відлунювала в моєму серці, бо я вже три роки не бачив рідного краю. Жодних сумнівів, думав я, вона — досконале втілення англійськості. Водночас мене несподівано взяли сумніви: що, як Софія лише здається такою, а насправді вона інша? Чи ж справжність хоч колись вирізнялася сценічною досконалістю?

Я збагнув, що за весь час наших невимушених розмов, коли ми обмінювалися думками, вподобаннями та антипатіями, говорили про майбутнє, близьких друзів та знайомих, Софія жодного разу не згадувала про дім чи родину. Про мене вона знала все (дівчина, мушу визнати, була гарною слухачкою), а я про неї — нічого. Я припускав, що її минуле та оточення цілком звичайні, але вона ніколи про них не говорила. І це я усвідомив аж тепер.

Софія запитала, про що я думаю.

Я чесно відповів:

— Про тебе.

— Розумію, — відповіла вона таким голосом, наче й справді все розуміла.

— Найближчі кілька років ми, можливо, не побачимося, — заговорив я. — Не знаю, коли мене повернуть до Англії. Але щойно це станеться, я насамперед знайду тебе й попрошу твоєї руки.

Софія й бровою не повела. Просто курила собі, не дивлячись на мене.

Мить чи дві я нервував, що вона могла мене не зрозуміти.

— Послухай, я для себе чітко визначив, що *не* робитиму тобі пропозиції зараз. Це б усе одно не спрацювало. По-перше, ти можеш мені відмовити, а я, згорьований, піду і, можливо, зв'яжу себе з якоюсь жахною жінкою, лише щоб потішити власну пиху. А якщо ти й не відмовиш мені, що на нас чекає? Одружитися й відразу розлучитися? Чи заручитися й приготуватися до тривалого очікування? Я не готовий піти на таке. Ти можеш за цей час знайти когось іншого і почуватися обтяженою обіцянкою, яку дала мені. Ми живемо в дивній атмосфері, яку можна описати словами «бери, поки можеш». Шлюби та любовні інтрижки зароджуються і зникають повсюдно. Мені було би приємніше, якби ти незалежна й вільна повернулася додому, поглянула на новий післявоєнний світ і вирішила, що від нього хочеш. Те, що є між нами, Софіє, має залишатися таким *вічно*. На жоден інший шлюб я не погоджуся.

— Як і я, — промовила Софія.

— З іншого боку, гадаю, я маю право повідомити тобі про свої... що ж, свої почуття.

— Тільки без надмірних ліричних виявів, — пробурмотіла Софія.

— Мила моя, хіба ж ти не розумієш? Я намагаюся не сказати, що кохаю тебе...

Софія перебила мене:

— Я все розумію, Чарльзе. І мене тішить дивна манера, в якій ти це робиш. І ти можеш прийти до мене, щойно повернешся, якщо досі хотітимеш...

Настала моя черга перебити її:

— У цьому не може бути жодних сумнівів.

— Чарльзе, сумніви є завжди й у всьому. Завжди може з'явитися якийсь непередбачений фактор, що сплутає всі карти. Для початку,

ти ж майже нічого не знаєш про мене, хіба ні?

— Я навіть не знаю, де в Англії ти живеш.

— У Свінлі-Дін.

Я кивнув: мова йшла про добре відоме віддалене передмістя Лондона, яке славилося трьома розкішними гольфовими полями для фінансистів із Сіті.

Софія тихенько додала замисленим голосом:

— *Пильнуючи спільно хатинку кривеньку.*

Мабуть, у мене був трохи приголомшений вигляд, бо дівчина всміхнулася й розширила цитату:

— *«Отак і жили вони всі потихеньку, пильнуючи спільно хатинку кривеньку».* Це про нас. Хатинка насправді не така вже й маленька, але точно кривенька — самі фронтони та каркаси!

— Ти з великої родини? Багато братів та сестер?

— Один брат, одна сестра, мати, батько, дядько, тітка, дідусь, двоюрідна бабуся та друга дружина дідуся.

— Боже милий! — вражено вигукнув я.

Софія засміялася.

— Авжеж, зазвичай ми не живемо всі разом. Нас звели війна та бомбардування. Хоча не знаю, — вона мимоволі насупила брови, — можливо, в переносному сенсі, родина завжди жила разом під пильним оком та захистом мого дідуся. Він — справжня особистість, мій дідусь. Йому за вісімдесят, зростом він десь півтора метра, але поряд із ним усі тьмяніють.

— Із твоїх слів, він людина цікава, — промовив я.

— Так і є. Він грек зі Смирни. Арістід Леонідіс. — Софія, підморгнувши мені, додала: — І надзвичайно багатий.

— Чи залишиться хтось при грошах після війни?

— Мій дідусь залишиться, — впевнено заявила Софія. — Жодна спроба спустошити кишені багатіїв на ньому не спрацює. Він просто спустошить спустошувачів, — сказала вона й додала: — Цікаво, чи сподобається він тобі?

— А тобі він подобається? — запитав я.

— Більше за всіх на світі, — сказала Софія.

Розділ другий

Минуло понад два роки, перш ніж я повернувся до Англії. То були непрості роки. Ми з Софією листувалися доволі часто. Її листи, як і мої, не повнилися коханням. Такими повідомленнями могли б обмінюватися близькі друзі, бо йшлося в них про думки, міркування й зауваги щодо звичного плину життя. І все ж, як я бачив — і, гадаю, як це бачила й сама Софія, — наші почуття одне до одного зростали й міцніли.

Я повернувся до Англії теплим, але похмурым вересневим днем. Листя на деревах мерехтіло золотом у присмерковому світлі. Грайливо зривався вітер. Я відправив Софії телеграму з аеродрому.

«Щойно прибув крпк Чи повечеряєш ти зі мною о дев'ятій у Маріо зп Чарльз крпк»

За кілька годин я сидів і читав «Таймс»; і коли переглядав рубрику «Народження, шлюби й смерті», моє око вихопило прізвище Леонідіс: *«19 вересня у “Трьох фронтонах”, Свінлі-Дін, у віці вісімдесяти семи років відійшов у вічність Арістід Леонідіс, коханий чоловік Бренді Леонідіс. Вона пам'ятає і сумує».*

Одразу під ним було опубліковано інше оголошення:

«Родина Леонідісів. У маєтку “Три фронтони”, Свінлі-Дін, раптово помер Арістід Леонідіс, лишивши у глибокій скорботі люблячих дітей та онуків. Квіти надсилати до церкви Святого Елдрета, Свінлі-Дін».

Аж два оголошення трохи здивували мене. Певно, в газетярів трапилася помилка й повідомлення продублювалося. Та найдужче я хвилювався за Софію, тому квапливо надіслав їй другу телеграму:

«Щойно побачив новину про смерть твого дідуся крпк Щиро співчуваю крпк Скажи км коли я зможу тебе побачити крпк Чарльз крпк»

Телеграму від Софії я отримав о шостій вечора в батьковому домі.
Вона написала:

«Буду в Маріо о дев'ятій крпк Софія крпк»

Думка про нову зустріч із Софією схвилювала й збентежила мене. Час минав божевільно повільно. Я прибув до «Маріо» на двадцять хвилин раніше, ніж мав. А Софія спізнилася лише на п'ять хвилин.

Зустріч із людиною, яку ви давно не бачили, але за весь час розлуки не відпускали з думок, завжди шокує. Коли Софія нарешті пройшла крізь двостулкові двері, наше побачення набуло геть ірреальних рис. Вона була вбрана в чорне, і це — сам не знаю чому! — вразило мене. Більшість інших жінок також носила чорні речі, але ж я розумів, що на Софії саме траурний одяг, і здивувався, адже не думав, що Софія ходитиме в жалобі, нехай навіть за близьким родичем.

Ми випили по коктейлю, а тоді відшукали свій столик. Розмова минала гарячково швидко й крутилася навколо давніх знайомих із Каїра. То була штучна бесіда, однак вона допомогла нам подолати незграбність перших митей. Я висловив співчуття з приводу смерті її дідуся, і Софія спокійно відповіла, що лихо сталося «дуже раптово». Тоді ми знову поринули в спогади. Я почав із тривогою відчувати, ніби щось не так — у сенсі, річ не в природній незграбності від нової зустрічі. Щось було негаразд — дуже негаразд — із самою Софією. Може, вона збиралася повідомити мені, що знайшла іншого чоловіка, до якого мала більшу прихильність, аніж до мене? Що її почуття до мене були «просто помилкою»?

Чомусь я вважав, ніби справа в іншому, але в чому саме — не знав. Тим часом ми продовжували вести штучну розмову.

Аж раптом, коли офіціант поставив нам на стіл каву й, поклонившись, відійшов, усе стало на свої місця. Ось ми з Софією сидимо разом за маленьким столиком у ресторані, як у давні часи. Наче й не було років розлуки.

— *Софіє*, — звернувся я.

А вона миттю відповіла:

— Чарльзе!

Я глибоко зітхнув, відчувши полегшення.

— Слава богу, все минуло, — мовив я. — Що ж трапилося з нами?

— Мабуть, це моя провина. Я поводитася по-дурному.

— Але тепер уже все гаразд?

— Так, тепер усе гаразд.

Ми всміхнулися одне одному.

— Кохана! — сказав я і додав: — Коли ти вийдеш за мене заміж?

Її усмішка зблякла. Незбагненна таємниця, чим би вона не була, повернулася.

— Не знаю, — відповіла Софія. — Чарльзе, я не впевнена, що взагалі зможу вийти за тебе.

— Але Софіє! Чому? Тобі здається, що ми віддалилися? Ти потребуєш часу, щоб звикнути до мене знову? Чи з'явився хтось інший? Ні, — урвав я сам себе. — Я дурень. Річ зовсім в іншому.

— Так, в іншому. — Дівчина похитала головою.

Я чекав.

Вона тихо промовила:

— Це через дідусеву смерть.

— Дідусеву смерть? Але чому? І яке це взагалі має значення? Ти ж не думаєш — ти не могла припустити, — що проблема в грошах? Він нічого не лишив? Але послухай, кохана...

— Проблема не в грошах. — На вустах Софії на мить майнула усмішка. — Гадаю, ти погодився б прийняти мене, навіть якби я була, як то кажуть, «гола й боса». А дідусь за все життя ніколи не втрачав грошей.

— Тоді в чім річ?

— У самій його смерті... Чарльзе, розумієш, я не думаю, ніби він просто... помер. Гадаю, його могли... вбити...

Я шоковано поглянув на Софію.

— Але... це ж якась фантастика. Чому ти взагалі так подумала?

— Не я так подумала. По-перше, лікар поведився якось дивно. Не підписав свідоцтво про смерть. Буде розтин. Очевидно, що вони запідозрили недобре.

Тут я посперечатися не міг. Софія — розумна дівчина, і на будь-які її висновки можна сміливо покластися.

Натомість я ревно відказав:

— Цілком імовірно, що їхні підозри зовсім не виправдані. Але нехай навіть ми припустимо, ніби вони виправдані, хіба ж це впливає на нас із тобою?

— За певних обставин може вплинути. Ти на дипломатичній службі. А отже, маєш ретельно поставитися до вибору дружини. Ні, благаю, не кажи всього того, що пориваєшся висловити. Ти, певно, відчуваєш, ніби мусиш промовити ці слова — гадаю, що справді в них віриш, — і теоретично я навіть могла би погодитися. Але я горда, збіса горда. Я хочу, щоб наш шлюб був удалим для обох, і не бажаю втілювати половинку жертви заради кохання! Хоча, кажу ж, *можливо*, все й складеться добре...

— Ти маєш на увазі, що лікар міг помилитися?

— Навіть якщо він не помилився, це не матиме значення... якщо дідуся вбила саме та людина, що треба...

— Що ти *хочеш* сказати, Софіє?

— Розумію, це жахливі слова. Але, зрештою, я вважаю за краще бути щирою.

Перш ніж я встиг відповісти, вона випередила мене.

— Ні, Чарльзе, більше я нічого не скажу. Можливо, я вже й так сказала забагато. Але я вважала за потрібне прийти сьогодні на зустріч із тобою, побачитися і все пояснити. Ми не зможемо нічого планувати, доки справа не проясниться.

— То бодай розкажи мені про неї.

Софія похитала головою.

— Не хочу.

— Але... Софіє...

— Ні, Чарльзе. Я не хочу, щоб ти дивився на нас моїми очима. Хочу, щоб ти поглянув на родину збоку, неупереджено, наче сторонній.

— І як же мені це зробити?

Дівчина зиркнула на мене — і у її кришталєво-синіх очах зблиснув химерний вогник.

— Дізнаєшся про це від свого батька.

Ще в Каїрі я розповідав Софії, що мій батько — помічник комісара Скотленд-Ярду. Він і досі обіймав цю посаду. Я відчув, як від її слів мене пройняв холод.

— То все аж так погано?

— Гадаю, так. Бачиш чоловіка, що самотою сидить за столиком біля дверей? Незворушного, симпатичного, схожого на колишнього військового?

— Так.

— Сьогодні ввечері він стояв на платформі Свінлі-Дін, коли я сідала в потяг.

— Хочеш сказати, що він простежив за тобою аж сюди?

— Авжеж. Гадаю, ми всі — як би так сказати? — під наглядом. Нам усім натякали, що краще не виходити з будинку. Але я мала твердий намір побачити тебе. — Її маленьке квадратне підборіддя задирливо випнулося. — Тож вилізла через вікно у ванній і спустилася по водогону.

— Люба!

— Але поліціянти дуже вправні. І, звісно, є ще телеграма, яку я тобі надіслала. Що ж, не зважай. Ми тут, разом... Але відтепер кожен із нас має діяти самотужки. — Вона змовкла, а відтак додала: — Без сумніву, ми кохаємо одне одного. На жаль.

— Без жодного сумніву, — запевнив я. — І не кажи «на жаль». Ми з тобою пережили світову війну, безліч разів опинялися за крок від неминучої смерті — тож я не розумію, як смерть одного-єдиного стариганя... До речі, скільки йому було?

— Вісімдесят сім.

— Звісно. Так і писали в «Таймс». Як на мене, він просто помер від старості, і будь-який лікар, що себе шанує, визнає це.

— Якби ти знав мого дідуся, — сказала Софія, — то здивувався б, що він *узагалі* помер!

Розділ третій

Я завжди певною мірою цікавився батьковою поліційною роботою, але ніщо не готувало мене до миті, коли мені доведеться виявити до неї безпосередній особистий інтерес.

Зі своїм старим я ще не бачився. Його не було вдома, коли я прибув, а після душу я поголився, переодягнувся й одразу попрямував на зустріч із Софією. Проте повернувшись додому, я дізнався від Гловера, що батько в кабінеті.

Він сидів за столом, зосереджено схилившись над паперами, і скочив з місця, щойно я зайшов.

— Чарльзе! Що ж, багато минуло часу.

Наша зустріч після п'яти років війни розчарувала би француза, проте насправді вона повнилася щирою радістю. Ми зі старим плекали один до одного дуже теплі почуття й доволі добре розумілися.

— Маю трохи віскі, — запропонував він. — Тільки скажи. Вибач, що не зустрів тебе після приїзду. Я по вуха в роботі. Намічається збіса складна справа.

Я відкинувся в кріслі й запалив цигарку.

— Арістід Леонідіс? — запитав я.

Батько миттю насупив брови й кинув на мене швидкий оцінювальний погляд. У його голосі звучала сталева ввічливість:

— Чарльзе, а чому ти сказав саме це?

— Отже, я маю рацію?

— Як ти дізнався?

— Отримав інформацію.

Старий чекав.

— Моя інформація походить із першоджерела.

— Ну ж бо, Чарльзе, зізнавайся.

— Тобі це може не сподобатися. Я познайомився із Софією Леонідіс у Каїрі, закохався в неї і маю намір одружитися. Ми бачилися сьогодні: вона зі мною вечеряла.

— Вечеряла з тобою? В Лондоні? Просто цікаво, як їй це вдалося! Родину ввічливо попросили не виходити з дому.

— Саме так. Вона спустилася водогоном із вікна ванної кімнати.

На мить на вустах старого майнула усмішка.

— Схоже, — мовив він, — що вона доволі винахідлива юна леді.

— Але твої поліційні сили також не осоромилися. Приємного вигляду солдат простежив за нею до «Маріо». Я фігуруватиму у звітах, які ти отримаєш. 5 футів 11 дюймів² заввишки, каштанове волосся, карі очі, темно-синій костюм у тонку смужку.

Старий пильно поглянув на мене.

— Це серйозно? — запитав він.

— Так, серйозно, тату.

На мить запала тиша.

— Ти проти? — запитав я.

— Я не був би проти ще тиждень тому. Це шанована родина — дівчина буде з грішми, — і я знаю тебе. Ти не з тих, хто легко втрачає голову. Як на те...

— Що, тату?

— Може, все й буде гаразд, якщо...

— Якщо що?

— Якщо вбивство скоїла та людина, що треба.

Ось уже вдруге за вечір я почув ці слова. Мені починало ставати цікаво.

— І хто ж ця людина?

Батько кинув на мене різкий погляд.

— Що ти знаєш про справу?

— Нічого.

— Нічого? — Схоже, він здивувався. — Дівчина тобі не розповіла?

— Ні. Вона радше хотіла, щоб я побачив усю картину як сторонній.

— Тепер мені цікаво, чому вона так вирішила.

— А хіба це не очевидно?

— Ні, Чарльзе. Не думаю.

Насупившись, він сновигав кімнатою. Запалив цигарку, але вона швидко згасла, що свідчило про надзвичайну схвильованість батька.

— Чи багато ти знаєш про її родину? — запитав він.

— Нічогісінько! Знаю тільки, що всім заправляв старий, який мав багатьох синів, онуків і всілякої рідні. Насправді з хитросплетінням стосунків я ще не розібрався. — Я змовк, а тоді додав: — Тату, буде ліпше, якщо ти введеш мене в курс справи.

— Так. — Він сів. — Що ж, нехай... Я почну із самого початку — з Арістіда Леонідіса. Він прибув до Англії у двадцять чотири роки.

— Грек зі Смірни.

— Тобі відомо навіть це?

— Так, але нічого більше.

Двері прочинились, і Гловер зайшов повідомити, що прибув головний інспектор Тавернер.

— Це його справа, — повідомив батько. — Варто запросити Тавернера, бо саме він вивчав родину Леонідісів і знає про них куди більше, ніж я.

Я поцікавився, чи не зверталася місцева поліція до Скотленд-Ярду.

— Це наша юрисдикція. Свінлі-Дін належить до Великого Лондона.

Я кивнув головному інспектору Тавернеру, що саме зайшов до кімнати. Ми з ним знайомі багато років. Тавернер тепло привітав мене з безпечним поверненням додому.

— Я ввджу Чарльза в курс справи, — повідомив тато. — Тавернере, поправте мене, якщо я помилюся. Леонідіс прибув до Лондона в 1884 році й відкрив ресторанчик у Соґо. Той окупився — і Леонідіс відкрив ще один. Невдовзі йому належало сім чи вісім закладів — і всі хутко почали приносити чудові прибутки.

— Він ніколи не припускався помилок, за що б не брався, — додав головний інспектор Тавернер.

— У нього був діловий нюх, — продовжив батько. — З часом більшість відомих ресторанів Лондона опинилася в його власності — і тоді він зайнявся ресторанною справою насправду серйозно.

— Насправді він також заправляв і в інших галузях, — кинув Тавернер. — Продаж уживаного одягу, дешеві ювелірні крамниці... Та багато всякого. Ясна річ, — додав він замислено, — старий був іще тим спритником.

— Хочете сказати, він був крутієм? — уточнив я.

Тавернер похитав головою.

— Ні, я не це мав на увазі. Крученим — так, але не крутієм. Він ніколи не порушував закон, але належав до типів, які завжди знайдуть спосіб його обійти. Він урвав чималий куш навіть під час останньої війни, хоча до того часу став уже древнім стариганем. Нічого з того, що він робив, не виходило за межі закону, та якщо вже він брався за якусь справу, це означало, що там точно не завадило б видати новий закон, якщо ви розумієте, про що я. Але до того часу він уже переходив до наступної оборудки.

— Не схоже, щоб він був аж дуже привабливою людиною, — зауважив я.

— Як не дивно, саме таким він і був. Розумієте, мав харизму. Це відчувалося. Зовнішність абсолютно посередня. Просто курдупель, бридкий коротун, але справжній спокусник. Жінки аж упали за ним.

— Його шлюб — ще та дивовижа, — додав батько. — Він одружився з донькою сільського сквайра, володаря гончаків³.

Я підняв брови.

— Гроші?

Старий похитав головою.

— Ні, любов. Вона зустріла його, коли займалася приготуваннями до весілля подруги, й шалено закохалася. Її батьки кипіли гнівом, але дівчина була рішуче налаштована вийти за грека. Кажу тобі, він мав справжню харизму. До смерті знуджена людьми свого кола, наречена захопилася екзотичністю та енергією цього чоловіка.

— І шлюб виявився щасливим?

— Як не дивно, дуже щасливим. Звісно, друзі кожного з них між собою не ладнали (у ті дні гроші ще не змітали всі класові відмінності), але це не надто їх переймало. Вони вміли обходитися без друзів. Збудували той свій чудернацький будинок у Свінлі-Дін, оселилися там і народили вісьмох дітей.

— Ціла сімейна хроніка.

— Старий Леонідіс учинив мудро, обравши Свінлі-Дін. Тоді район тільки набував популярності, а друге й третє поля для гольфу ще не облаштували. Там мешкали і старожили, які пристрасно любили свої сади й уподобали місіс Леонідіс, і багатії з Сіті, які хотіли вести справи із самим Леонідісом, тож подружжя могло обирати знайомих собі до душі. Гадаю, пара була абсолютно щасливою, доки дружина не померла від запалення легень у 1905 році.

— І лишила його з вісьмома дітьми?

— Одне маля померло в ранньому дитинстві. Двоє синів наклали головами на останній війні. Одна донька вийшла заміж, поїхала до Австралії і там померла. Ще одна донька, незаміжня, загинула в автокатастрофі. Іще хтось помер рік чи два тому. Серед живих лишилося двоє — найстарший син, Роджер (він одружений, але дітей не має), і Філіп, який узяв шлюб із відомою актрисою і має трьох дітей. Твою Софію, Юстаса і Джозефіну.

— І всі вони живуть у... як же там... «Трьох фронтонах»?

— Так. Помешкання Роджера Леонідіса з дружиною розбомбили на початку війни. Філіп зі своєю родиною оселилися там ще в 1937 році. І є ще літня тітонька, міс де Гевіленд, сестра першої місіс Леонідіс. Вона завжди відкрито ненавиділа свого зятя, але після смерті сестри вважала за обов'язок прийняти його запрошення оселитися разом і допомагати у вихованні дітей.

— І вона ревно його виконує, — зауважив інспектор Тавернер. — Але ця жінка не з тих, хто змінює думку про людей. Вона завжди засуджувала Леонідіса і його підходи...

— Що ж, — відказав я, — схоже, людей там повен дім. Хто ж, на вашу думку, вбив дідуся?

Тавернер похитав головою.

— Зарано, — мовив він. — Зарано припускати.

— Та годі, Тавернере, — наполягав я. — Закладаюся, що ви знаєте, хто це зробив. Друже, ми ж не в суді.

— Ні, — похмуро відказав Тавернер. — І можливо, ніколи там і не опинимося.

— Хочете сказати, що старого, можливо, взагалі не вбивали?

— Та ні, таки вбили. Отруїли. Але ж ви знаєте, які вони, всі ці справи про отруєння. Дуже проблемно збирати докази. Дуже проблемно. Все може вказувати в один бік...

— Саме це я й намагаюся з'ясувати. Ви ж, певно, вже схилиєтеся до якоїсь думки?

— Є одна дуже ймовірна версія. Аж надто очевидна. Все бездоганно складається. Але насправді я геть не впевнений. Справа значно химерніша.

Я зацікавлено поглянув на свого старого, а той повільно відповів:

— Як тобі відомо, Чарльзе, у справах про вбивство найочевидніша версія зазвичай і є правильною. Старий Леонідіс одружився вдруге десять років тому.

— У сімдесят сім?

— Так, він узяв шлюб із молодою двадцятичотирирічною жінкою.

Я присвиснув.

— І яка вона, ця молода?

— Юна дівчина, що працювала в чайній крамниці. Доволі респектабельна жінка анемічної краси.

— І це вона — ймовірна підозрювана.

— Ви мені скажіть, сер, — відказав Тавернер. — Зараз їй тільки тридцять чотири — небезпечний вік. Вона звикла до комфортного життя. А в будинку є ще й молодик — учитель онуків. На війні не був: має слабе серце чи ще щось там. І вони з молодого господинею нерозлийвода.

Я замислено поглянув на головного інспектора. Звісно, старий як світ сюжет. Знана схема. Батько наголосив, що друга місіс Леонідіс дуже респектабельна. А скільки ж злочинів було скоєно заради респектабельності!

— Що за отрута? — запитав я. — Миш'як?

— Ні. Ми ще не отримали лабораторний звіт, але лікар вважає, що це езерин.

— Трохи незвично, правда? Гадаю, буде легко відстежити покупця.

— Річ не в тім. Розумієте, це його власні ліки. Краплі для очей.

— Леонідіс хворів на діабет, — додав батько. — Йому регулярно робили ін'єкції інсуліну. Інсулін продається в маленьких пляшечках із гумовою кришечкою. Через гумову кришечку встромляється ін'єкційна голка й набирається розчин.

Я здогадався про наступний крок.

— Але в пляшечці був не інсулін, а езерин?

— Саме так.

— І хто робив укол? — запитав я.

— Дружина.

Тепер я зрозумів, що мала на увазі Софія, коли казала про «ту людину, що треба».

Я поцікавився:

— А родина добре ладнає з другою місіс Леонідіс?

— Ні. Здається, вони практично не розмовляють.

Справа все більше прояснювалася. Однак інспектора Тавернера вона геть не задовольняла.

— Що вас бентежить? — запитав я.

— Містере Чарльзе, якби це зробила дружина, вона могла би з легкістю підмінити пляшечку на справжню, інсулінову. Гадки не маю, чому вона так не вчинила, якщо справді винна.

— Так, схоже на те. А в будинку багато інсуліну?

— Так, море повних і порожніх пляшечок. І якби вона здійснила підміну, ставлю десять до одного, що лікар нічого б не запідозрив. Наразі дуже мало відомо про посмертні прояви отруєння езеринном. Лікар вирішив перевірити флакон, щоб глянути, чи не містив той зависоку концентрацію інсуліну, але, звісно, виявив, що міститься там геть інша речовина.

— Схоже, — замислено мовив я, — що місіс Леонідіс або надто дурна, або, можливо, дуже розумна.

— Хочете сказати...

— Може, вона якраз і сподівалася, що ви дійдете висновку, ніби ніхто не міг учинити таку дурницю. А які альтернативи? Чи є інші... підозрювані?

Батько спокійно відказав:

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ